

MESINDUSE ABC KURSUS PÄRNUS

Koolituse läbiviija:	Eesti Mesinike Liit
Koolituse nimetus:	Mesinduse ABC
Õppekava rühm	PÄRNU 2019
Koolituse toimumise koht	Pärnu
Teoreetiline õppus:	Allika 2A – Pärnu AMS ruumides
Praktiline õppus:	Erinevates mesilates: Mõisaküla (Jorma Õigus), Pärnumaal, Sauga aleviku lähistel (Tiit Uhek)
Koolituse kogumaht tundides:	80 ak/tundi (41 kontaktundi auditooriumis, 23 tundi vaatluspraktikat mesilastes, lisaks kursuse lõpetamine 2 h mesilas.) Kursuslased peavad arvestama iseseisva koduse tööga min.14 tundi, esitamise tähtaeg 01.august 2019
Toimumise periood	9. veebruar – 31.august 2019
Koolituspäevade arv:	11 päeva
Õppegrupi suurus:	Max 22 inimest
Koolituspäevade pikkus:	Seminarisaalis 6-7 ak/tundi, mesilates 4-5 ak/tundi
Alguse kellaaeg:	Seminarisaalis laupäeviti või pühapäeviti algusega kell 10.15, vaatluspraktika algus vt.õppepäeva juurest, päevad võivad muutuda sõltuvalt ilmastikutingimustest
Koolituse kuupäevad:	

Teoreetiline õppus

1.õppepäev	2.õppepäev	3.õppepäev	4.õppepäev	5.õppepäev	6.õppepäev
9.veebruar	17.veebruar	2.märts	10.märts	21.aprill	27.aprill

Vaatluspraktiline õppus

1.õppepäev	2.õppepäev	3.õppepäev	4.õppepäev	5.õppepäev
11.05	25.05	15.06	13.07	11.08

Õppekava lühiaandmed

1. Õppekava nimetus: mesinduse ABC   2. Õppekavarühm ja õppekava koostamise alus: • Majandustegevuse teade nr. 152295   • õppekava „Mesinduse ABC“   • Mesinik, tase 4 kutsestandard   • Täienduskoolituse standard, vastu võetud 19.06.2015 nr.27   • Kehtiv seadusandlus   • Eesmärk ja õpiväljundid   Eesmärk: • Kursuse edukalt läbinu on omandanud mesindusalased algteadmised   Õpiväljundid: • Oskab väärtustada mesiniku kutseala   • Oskab planeerida ja teha oma igapäevast tööd ja sealjuures oskab sellesse ajajärku planeerida ka mesindusega seonduvad igapäevased tööd ning tegevused   • On saanud vajalikud algteadmised, et alustada praktilist tegelemist mesindusega ja saada lississetulekut.   • Oskab oma mesilat kavandada   • Oskab oma mesilat rajada ning sellega seonduvaid kulusid eelnevalt prognoosida   • Oskab valida vajaminevat inventari ja seda ettevalmistada   • On saanud algteadmised mesilaspere bioloogiast   • On saanud algteadmised mesilaspere aastaringsetest hooldamisvõtetest   • On saanud algteadmised kärjemajandusest   • On saanud algteadmised mesilasperede paljundamisest   • On saanud algteadmised kvaliteetse mee ja mesindussaaduste tootmisest

• On saanud algteadmised, et kaitsta mesilasperesid kahjurite eest • On saanud algteadmised mesilaspere kimbutavatest haigustest • Oskab vastutada oma turvalisuse eest ja vajadusel kasutada esmaabivahendeid eeskätt mürgiallergia ja mesilaste nõelamise korral		
3. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused Kõik inimesed, kes on huvitatud mesindusest, olenemata tasemest, kuhu tahetakse jõuda (harrastus, pool-profid, kutselised). Mesindusega tegelemise kogemus võib olla kuni 2 aastat, aga pole nõutav. Haridustase pole määratud.		
4. Õppe kogumaht, selle ülesehitus, õppekeskkond ja õppevahendid Maht: 80 ak/tundi (44 kontaktundi auditooriumis, 20 tundi vaatluspraktikat mesilastes, lisaks kursuse lõpetamine 2 h mesilas ja kodutöö min. 14 tundi) Kursuslased peavad arvestama iseseisva kirjaliku töö koostamisega ja testiküsimustele vastamisega valikvastustega. Õppekeskkond: loenguruum ja mesila Õppijate arv ühes grupis max 22 inimest		
5. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja –materjalid Õppeprotsess: Auditoorne ja iseseisev töö, mis tuleb õppijal sooritada auditoorse õppe vahelisel ajal. Vaatluspraktika päevad erinevates mesilates. Õppemeetodid: loeng, suhtluspõhine loeng, juhitud diskussioon, arutelu, grupitöö, iseseisev töö, vaatluspraktika mesilates		
Õppesisu: Loengud: lektori kuulamine, osalemine lektori poolt juhitas diskussioonis, lisamaterjali lugemine ja valmib kirjalik töö „minu mesila majandamine“. Õppematerjalide loend lisaks koolitajate poolt koostatud materjalidele: Koolitusel osalejad saavad elektroonselt jaotusmaterjalid, mis on koostatud koolitaja poolt koolituse kõikide teemade kohta. Õppematerjalid sisaldavad nii konspekte kui loengutes käsitletavaid PP-slaide või muid kokkuvõtteid lektori valikul. <u>Lisaks koolitaja poolt koostatud materjalidega tuleb tutvuda:</u> • Marje Riis_Mesiniku aabits_ 2013 (175 lk) • Jaak Riis_Mesinduse oskussõnastik _2014, 2018 • Mesilasvaha ja kärjemajandus_ Eesti Mesinike Liit 2017 • Aivo Sildnik_Abiks alustavale mesinikule_ 2016 • Antu Rohtla_Mesiniku abiline_2014 • Anna Aunap_Mesiniku meelespea: mee kvaliteet_2014 • Marje Riis ja Reet Karise_Mesilaste korjetaimed ja taimelde tolmeldamine mesilaste abil_2015 • Antu Rohtla_Mesiniku abiline_2014 • Arvi Raie_Mesilaste tervis_2011 • Antu Rohtla_Kevad mesilas_2007 • Antu Rohtla_Suvi mesilas_2007 • Antu Rohtla_Mesilaspere aastaring algab augustis_2007 <u>Lisaks soovituslik kirjandus:</u> • Praktiline mesindus I osa (Tõlge soome keelest 2008, 219 lk) • Ingemar Fries&Preben Kristiansen_Mesilaste haigused, parasiidid kahjurid (Tõlge rootsi keelest 2015) • A.Oherd, L.Vari_Varroatoosi ja kaasnevate mesilashaiguste tõrje_2015 4.täiendatud trükk • A.Raie_Ameerika haudmemädanik_2009 • Henrik Hansen_Mesilaste haudmehaigused_2011 • A.Lauge_Mesilasperede tegemine_2013, 2018 • Kalle Toomemaa_Mesilasperede talvitumine_2018 • Peep Martverk_Mesindus korpustarudes_2010 (87 lk)		

• T.Tammet _ Eesti meeraamat_2007 (131 lk) • Antu Rohtla _Teeme ise taru_2013 (92 lk) • DVD film_ Mesilasemade kasvatamine_2014 • DVD film_Kvaliteetse mee tootmine ja turundamine_2015 • http://2017-2019.mesindusprogramm.eu/ : teabelevi_ väikestrukisid		
6. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused 7. Osavõtt vähemalt 60% auditoorsetest tundidest 8. Osavõtt vähemalt 70% vaatluspraktikatest mesilas Hindamismeetod: kirjalik test ja kirjalik kodutöö Hindamine: mitteeristav		
9. Väljastatavad dokumendid Tunnistus: kui õpingute lõpetamise nõuded on täidetud Tõend: Tõend, kui õpitulemusi ei saavutatud, kuid õppija võttis osa õppetööst. Tõend väljastatakse vastavalt osaletud kontakttundide arvule, kuid mitte juhul, kui õppija osales vähem kui 60% tundidest		
10. Koolitajate kvalifikatsioon Aastatepikkune töökogemus õpetatavas valdkonnas, erialased täienduskoolitused, täiskasvanute koolitamise kogemus		
KOOLITUSE AJAKAVA		
1. õppepäev – 9.veebruar	Tunnid	Lektor
Kursuse töökorralduse ja koolituskava põhjalik tutvustamine. Osalejate registreerimine ja kursustele lepingute sõlmimine. Koolitusmaterjalide tutvustamine. Sissejuhatus kursusele: eeldused - kellest saab mesinik? Mesinikule vajalik seadusandlus.	3	Marianne Rosenfeld
Sissejuhatav loeng mesindusse. Võimalikud riskid mesila rajamisel, mesilased ja naabrussuhted. Mesila asukohta ja tarude paiknemiskoha valik.	2	Jorma Õigus
Mesilaspere hooldamiseks vajalik inventar ja mesiniku töövahendid. Inventar – korpus- või lamavtaru, kärp ja kärjeraamid. Iseloomustus ja valik.	2	Jorma Õigus
2. õppepäev –17.veebruar	Tunnid	Lektor
Mesilaspere bioloogia. Mesilasisendid: mesilasema, töomesilane, lesk. Mesilasisendite arengupäevad. Mesilaste välisehitus. Mesilaste siseelundkond. Mesilaste seedeelundid ja erituselundid. Mesilaste näärmed. Mesilaste hingamine. Mesilaste nõelamine. Mesilaste vereringe. Mesilaste närvisüsteem. Mesilaste sigimiselundid. Vääremad ja küürakhaue. Mesilaspere ühiselulisus. Kärjed ja kärjekannud.	7	Marje Riis
3. õppepäev – 2.märts		
Vajalikud teadmised mesilaspere ostmisel ja tarru paigutamisel. Mesilaspere transportimine.	2	Jorma Õigus
Mesilaste tõud ja rassid: iseloomustus, olulised tunnused, omadused ja erisused. Tõuparanduse võimalusi mesilas	2	Jorma Õigus
Mesilaspere aastaring	3	Jorma Õigus
3. õppepäev -10.märts	Tunnid	Lektor
Mesilaspere bioloogia - kokkuvõte	1	Marje Riis
Mesilaste korjema. Korjeobjektid ja –tüübid. Korjetaimede klassifitseerimine	2	Marje Riis
Mesindussaadused läbi mesilaspere elutegevuse prisma	4	Marje Riis
5. õppepäev – 21.aprill	Tunnid	Lektor
Mesila majandamine: kulud-tulud, algkapitali vajadus, mesiniku raamatupidamine. Kas mesinik tahab olla ettevõtja? Maksustatav tulu – kui suures ulatuses.	2	Marianne Rosenfeld

Eesti Mesinike Liidu Koolituskeskus

Arvestusliku kodutöö selgitused (oma mesila majandamine – esitamise tähtaeg 01.august 2019)		
Milline on peab olema hea mesi? Meekvaliteedi näitajad ja kuidas neid saavutada. Mee degusteerimine ja arutelu.	2	Anna Aunap
Turundamine	2	Maire Valtin või Andres Tamla
8. õppepäev –27.aprill	Tunnid	Lektor
Mesilaspere enamlevinud haigused ja kahjurid, kuidas neid vältida	6	Aleksander Kilk
Mesiniku terviseriskid ja tööohutus mesilas	1	Aleksander Kilk
1. vaatluspraktika õppepäev – 4.mai, algus kell 14.00	4	Jorma Õigus
Ülevaade vajalikust mesindusinventarist. Lamav- ja korpustarud.		
Praktilised näited, kuidas peab alustama		
Kevadised tööd mesilas. Uue hooaja algus mesilasperede hooldamisel. Mesilasperede puhastuslend. Mesilaspere kiirläbivaatus. Talvitunud mesilaspere hukkumise põhjuste analüüs. Mesilaspere pearevisjon. Mesilasperede ümbertõstmine ja tarude desinfitseerimine.		
2. vaatluspraktika õppepäev – 25.mai, algus kell 14.00	5	Jorma Õigus
Mesilaspere paljunemine, sülemlemine ja selle ärahoidmine (ülevaade perede poolitamisest, lendperedest, võrsikperedest, kevadisest ja sügisest puhastuslennust, talvekobarast).		
Mesindamine kui protsess: emata mesilaspere, mesilasperede ühendamine, söödavarude hindamine, mesilasperede söötmine, tugev mesilaspere		
3. vaatluspraktika õppepäev – 15.juuni, algus kell 14.00	5	Jorma Õigus
Suvised tööd mesilas		
Mesilasperede paljundamine: loomulik sülemlemine; perede poolitamine; lendpered; võrsikpered; muud meetodid.		
Mesilasemade kasvatuse tähtsus 1.osa		
4. vaatluspraktika õppepäev – 13.juuli, algus kell 14.00	5	Jorma Õigus
Vajaminev inventar mee käitlemiseks. Ettevalmistus mee võtmiseks ja käitlemiseks ning hoiustamiseks.		
Mesilasemade kasvatamise tähtsusest ja praktilised nõuanded 2.osa		
5. vaatluspraktika päev - 11.august kell 10.00		
Sügisene pesaruumide koondamine. Mesilasperedevaheline vargus. Sügisene ravi, talvesööda vajaduse arvestamine ja mesilaspere täiendsöötmine. Kärjemajandus. Kärgede sorteerimine ja säilitamine. Vaha sulatamine. Talviste tööde ülevaade mesilas.	5	Tiit Uhek
Kursuse lõpetamine: tagasiside kodutöödele.	2	Marianne Rosenfeld

Koolitus on tasuta:

Õppetasu on 240.- € (kokkuleppel võimalik osamaksed)

Majandustegevuse teade nr. 152295 tagab õiguse koolitustasult tulumaksu tagastuse seaduses ettenähtud korras.

Eesti Mesinike Liit on Töötukassa Koolituskaardi partner.

Koolitusele registreerimine e-maili teel: mesilaspere@gmail.com

Peale registreerumist väljastatakse koolitustasu arve.

Täpsustav info telefonil 5029006 – Marianne Rosenfeld (MTÜ Alustame Algusest) – mesinduse ABC kursuste koordinaator 2018/2019

Lektorite tutvustus

Aleksander Kilk - Tallinna Tehnikaülikooli tehnikadoktor, esimene kokkupuude mesilastega aastast 1956, tegevmesinik aastast 1964, majandab ca 40 mesilasperega, 1995-2018 Eesti Mesinike Liidu juhatuse esimees, hetkeseisuga juhatuse liige, 2003, 2010 ja 2017 Põhjamaade ja Baltimaade Mesindusnõukogu president, 2001-2002 Baltimaade Mesindusnõukogu esimees, alates 1992.aastast lektor erinevate mesindusala teemade esitamisel õppepäevadel ja kursustel

Marje Riis - 1975 Olustvere Sovhoostehnikumist tehnik-mesiniku kvalifikatsioon, 1986 EPA õpetatud agronoomi kvalifikatsioon, Tartu Ülikool, *magister artiumi* kraad pedagoogika erialal. 1975-1980 mesinik, Alliku sovhoos; 1980-1994 kutseõpetaja Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool; 2006-2013 koolituskursuse „Hobimesiniku aastaring“ lektor ja korraldaja, 2007-2014 Mesiniku kutsestandardi ja tasemekoolituse õppekava koostamise meeskonnas osalemine, trükiste „Mesiniku aabits“ (2013) ja „Mesilaste korjetaimed ja taimede tolmeldamine mesilaste abil“ (2015) koostaja/autor. Marjel on 10 stabiilset kõrgetoodangulist põhiperet ja ta ütleb ise, et on kutselise hinge ja hoiakuga hobimesinik.

Jorma Õigus – Mesindusega tegeleb alates 2003 aastast. FIE alates 2004. 2013.aastal Olustvete TMK mesiniku eriala lõpetamine ja omandatud mesinik tase 5 kutsekvalifikatsiooni. Alates 2014 aastast Eesti Kutseliste Mesinike Ühingus kutseksami hindaja ja EMLis mesinike koolitaja. Majandab 100 mesilasperega.

Anna Aunap – OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus (EKUK) analüütik-koordinaator, vastutusvaldkond: tolli-, mee- ja alkoholianalüüsid, 2002 omandas Olustvere TMK-s talumajanduse eriala mesinduse suunaga, 2005.aastast Eesti Mesinike Liidu Mesindusprogrammis meekvaliteedi seire juht

Marianne Rosenfeld – MTÜ Alustame Algusest juhatuse liige, alates 1994.aastast täiskasvanute koolitaja (ettevõtlus, raamatupidamine), 2006.aastast FIE, 2012-2018 Eesti Mesinike Liidu tegevjuht, 2013-2018 EML Koolituskeskuse tegevuste koordinaator ja lektor majandamise ja turustamise teemadel.